

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

Σισίνη 31, 1^{ος} ορ., Αθήνα, ΤΚ. 11528

Τηλ: 210.8254399 Φαξ: 210.8254398, sepe@otenet.gr, www.regionalpress.gr

Ημερομηνία: Αθήνα, 7 Φεβρουαρίου 2025

πρωτ: 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΣΤΟ Ν5005/22

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από τον Γενικό Γραμματέα Ενημέρωσης και Επικοινωνίας κ. Δ. Γαλαμάτη, ζητήθηκε από τον ΣΗΠΕ να καταθέσει τις απόψεις και τις παρατηρήσεις του επί του Σχεδίου Τροποποίησης του ν.5005/22 που ετοιμάζει η Γενική Γραμματεία. Ως υπεύθυνος θεσμικός φορέας και αξιόπιστος συνομιλητής της Πολιτείας για τα θέματα του έντυπου περιφερειακού τύπου, ανταποκρινόμαστε στην πρόσκληση και καταθέτουμε τις απόψεις μας επί του θέματος.

Διευκρινίζουμε ότι δεν μας παραδόθηκε ούτε έχουμε υπόψη μας κάποιο γραπτό κείμενο και ως εκ τούτου οι παρατηρήσεις που καταθέτουμε, βασίζονται στην προφορική μας ενημέρωση επί του περιεχομένου του νομοσχεδίου που έγινε από τον κ. Γενικό και υπηρεσιακούς παράγοντες στη συνάντηση της 22/1/25 στη Γενική Γραμματεία, με ό,τι αυτό συνεπάγεται ως προς την ακρίβεια των αναφερομένων.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Είναι γνωστές και έχουν διατυπωθεί κατ' επανάληψη και με κάθε ευκαιρία οι απόψεις του ΣΗΠΕ για το περιεχόμενο του ν5005/22 για τα Μητρώα Έντυπου και Ηλεκτρονικού Περιφερειακού Τύπου. Ασκήσαμε σκληρή κριτική στο νόμο αυτό και θεωρούμε ότι οι επισημάνσεις μας έχουν δικαιωθεί απόλυτα!

Είμαστε επομένως οι πρώτοι που έχουμε θέσει το θέμα της ανάγκης τροποποίησης του Ν5005/22 και θα έπρεπε να αισθανόμαστε ικανοποίηση για την υιοθέτηση αυτής της πρότασης από την κυβέρνηση. Δυστυχώς, από την ενημέρωση που είχαμε για τις προτεινόμενες αλλαγές, προκύπτει ότι αυτές καθόλου δεν αναφέρονται στον βασικό πυρήνα που είναι ασφαλώς οι προϋποθέσεις ένταξης στα Μητρώα και δεν θίγουν σε τίποτα όλα τα «κακώς κείμενα» του νόμου!

Πρόκειται για μια «υπηρεσιακή» τροποποίηση που στοχεύει κυρίως στην εξυπηρέτηση των υπηρεσιών της ΓΓΕ-Ε και τη διευκόλυνση του εποπτικού και ελεγκτικού της έργου. Αυτό δεν είναι απαραίτητως κακό, είναι μάλιστα θετικό στο βαθμό που συνδυάζεται με αντιμετώπιση γραφειοκρατικών ζητημάτων και δυσλειτουργιών που έχουν εντοπιστεί στα δυο αυτά χρόνια εφαρμογής του νόμου.

Αλλά αυτά δεν συνιστούν ουσιαστική τροποποίηση και πολύ περισσότερο δεν είναι η γενναία και τολμηρή ρύθμιση που θα ξεκαθαρίσει πραγματικά την κατάσταση και θα θέσει σοβαρούς κανόνες σε ένα τοπίο που παραμένει δυστυχώς αρρυθμιστο!

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

Σισίνη 31, 1^{ος} ορ., Αθήνα, ΤΚ. 11528

Τηλ: 210.8254399 Φαξ: 210.8254398, sepe@otenet.gr, www.regionalpress.gr

Ως εκ τούτου ο ΣΗΠΕ είναι **υποχρεωμένος να εκφράσει τη ριζική του διαφωνία για το βασικό περιεχόμενο της προτεινόμενης ρύθμισης** που αφήνει εκτός εκείνα ακριβώς τα σημεία του νόμου που πρώτα και κύρια θα έπρεπε να μεταρρυθμιστούν.

Καταθέτουμε για μια ακόμη φορά (ως ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ) τις Θέσεις και τις Προτάσεις μας για το ζήτημα της θεσμικής οριοθέτησης του κλάδου και τα Μητρώα του ν5005/22 και επιφυλασσόμαστε για τους τρόπους της αντίδρασής μας εφόσον αυτές οι προτάσεις και πάλι αγνοηθούν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

1. Δεν έχουμε καμία αντίρρηση με την καθιέρωση της **ενυπόγραφης δημοσιογραφίας**. Οι εφημερίδες του ΣΗΠΕ παράγουν πρωτογενές δημοσιογραφικό περιεχόμενο, απασχολούν δημοσιογράφους, πολλούς περισσότερους από τα εξευτελιστικά όρια του ν5005/22 και είναι εντάξει ως προς τις μισθολογικές, ασφαλιστικές κ.λπ. υποχρεώσεις τους. Θεωρούμε όμως υποκριτικό να περιλαμβάνεται η υποχρέωση αυτή στο περιβόητο άρθρο 4 και να τίθεται ως προϋπόθεση ένταξης στο Μητρώο! Κι αυτό πρώτον γιατί εύκολα μπορεί να παρακαμφθεί με διάφορους τρόπους και δεύτερον γιατί αν πραγματικά επιθυμούσε η κυβέρνηση να εξασφαλίσει την απασχόληση δημοσιογράφων στις εφημερίδες, υπάρχουν οι ευθείς και άμεσοι τρόποι που έχει προτείνει ο ΣΗΠΕ για να επιτευχθεί αυτό.

2. Συμφωνούμε επίσης και με την υποχρέωση **ύπαρξης οργανωμένου χώρου γραφείων** με ειδική σήμανση, επαρκές μέγεθος, κατάλληλο εξοπλισμό κλπ. Αυτό διευκολύνει άλλωστε και τους ενδεχόμενους ελέγχους από τις αρμόδιες υπηρεσίες και είμαστε βέβαιοι ότι περιλήφθηκε στις ρυθμίσεις εξαιτίας της διαπίστωσης πλήρους ανυπαρξίας τέτοιων χώρων, αυτονόητων για καθημερινή εφημερίδα, στους ελέγχους που έκαναν τα κλιμάκια της ΓΓΕ-Ε σε διάφορες «εφημερίδες» που είναι ενταγμένες στο Μητρώο!

3. Αντίθετα είμαστε ριζικά και κατηγορηματικά αντίθετοι με την **«τεκμηρίωση της έκδοσης και κυκλοφορίας της εφημερίδας με παραστατικά τυπογραφείου»**. Πρόκειται για προσπάθεια παράκαμψης της υποχρέωσης της περ. ζ της παρ. 4 του άρθρου 4 του νόμου που ορίζει σαφώς ότι οι εφημερίδες πρέπει **«να μην είναι χειρόγραφες, να μην φέρουν εκτύπωση σε μία μόνο όψη και να μην εκτυπώνονται με φωτοτυπικό μηχάνημα ή εκτυπωτή ηλεκτρονικού υπολογιστή»**, κάτι που όπως είναι γνωστό συμβαίνει σήμερα σε πολλές περιπτώσεις φωτοτυπημένων εντύπων που υποδύονται τις «εφημερίδες» και είναι κανονικότερα ενταγμένες στο Μητρώο παρά τις καταγγελίες μας! Οι έλεγχοι που έγιναν απέδειξαν φυσικά το προφανές και τώρα εφευρέθηκε η φόρμουλα των εικονικών παραστατικών που εύκολα μπορεί κάποιος να προμηθευτεί από κάποιο τυπογραφείο για να εμφανίζει ως εκτυπωμένες «εφημερίδες» που αναπαράγονται ψηφιακά. Καταγγείλαμε και στη συνάντηση παρουσίασης των διατάξεων ότι έχουμε ήδη υπόψη μας τέτοιες συμφωνίες και θεωρούμε τη ρύθμιση αυτή casus belli για τον ΣΗΠΕ. Ζητάμε και περιμένουμε την απόσυρσή της.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

Σισίνη 31, 1^{ος} ορ., Αθήνα, ΤΚ. 11528

Τηλ: 210.8254399 Φαξ: 210.8254398, sepe@otenet.gr, www.regionalpress.gr

4. Δεν έχουμε αντίρρηση με τον εξορθολογισμό των αναρτήσεων των φύλλων σε εβδομαδιαία αντί σε ημερήσια βάση (άρθρο 4 παρ.4ια.)
5. Δεν διαφωνούμε με την ανάγκη γνωστοποίησης μεταβολών της επιχείρησης ή της εφημερίδας υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι δεν επηρεάζονται οι όροι ένταξης στο Μητρώο (άρθρο 7).
6. Για την υιοθέτηση δύο αντί ενός «ανοιγμάτων» της πλατφόρμας για την πρώτη εγγραφή στο ΜΕΤ (1/2 - 30/6 και 1/9 - 30/11) δεν διαφωνούμε παρότι και αυτό εντάσσεται στη λογική της «διευκόλυνσης» αντί της αυστηροποίησης των διαδικασιών και των κριτηρίων ένταξης. Στην ίδια λογική κινείται και η επιμήκυνση της προθεσμίας συμμόρφωσης σε 20 αντί σε 10 ημέρες. Διαφωνούμε όμως ριζικά με την παροχή δικαιώματος επανεγγραφής μόλις σε 6 μήνες από την απόρριψη της αίτησης ανανέωσης της εγγραφής, η οποία απόρριψη πρέπει να σημειωθεί ότι επέρχεται κατόπιν ελέγχων που απέδειξαν ότι η εφημερίδα δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις, κοινώς δηλαδή συνειδητά «κορόιδευε» την υπηρεσία. Με τη μείωση της ποινής ουσιαστικά επιβραβεύεται για τη στάση της και με αυτό τον τρόπο της ολιγόμηνης δηλαδή παραμονής εκτός Μητρώου, παρέχεται κίνητρο σε «εφημερίδες» που δεν πληρούν έστω και αυτούς τους «αναιμικούς» όρους του ν5005/22, να παίρνουν το ρίσκο υποβολής ψεύτικων στοιχείων και δικαιολογητικών! (άρθρο 8).
7. Για λόγους αρχής είμαστε υπέρ των πολλών και ουσιαστικών ελέγχων για τη διαπίστωση παραβιάσεων των υποχρεώσεων που θεσπίζει ο νόμος. Συμφωνούμε επομένως με την αύξηση του ποσοστού των αυτοματοποιημένων δειγματοληπτικών ελέγχων από 15% σε 20%. Πρέπει όμως να διασφαλιστεί ότι το ποσοστό ελέγχων θα αναφέρεται σε κάθε κατηγορία εντύπων ξεχωριστά γιατί αλλιώς υπάρχει ο κίνδυνος εξάντλησης του ποσοστού σε άλλες κατηγορίες χωρίς να ελεγχθεί ούτε μία ημερήσια περιφερειακή εφημερίδα! (άρθρο 17)
8. Συμφωνούμε με τη θέσπιση κριτηρίων διενέργειας των επιτόπιων ελέγχων 5% σε ΜΕΤ και 3% σε ΜΗΤ. Υπό την αυτονόητη προϋπόθεση βεβαίως ότι αυτό δεν αφορά τους ελέγχους κατόπιν καταγγελιών που πρέπει να γίνονται σε κάθε περίπτωση και μάλιστα κατ' απόλυτη προτεραιότητα.

Με εκτίμηση

Ο Πρόεδρος

Γιώργος Μιχαλόπουλος

Ο Γεν. Γραμματέας

Γιάννης Κουτσολιόντος

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

Σισίνη 31, 1^{ος} ορ., Αθήνα, ΤΚ. 11528

Τηλ: 210.8254399 Φαξ: 210.8254398, sepe@otenet.gr, www.regionalpress.gr

---

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**Οι Θέσεις και οι προτάσεις του ΣΗΠΕ για έναν σύγχρονο, βιώσιμο και
αυτοδύναμο ημερήσιο περιφερειακό τύπο – Ιανουάριος 2024**

ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΗΠΕ

ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ, ΒΙΩΣΙΜΟ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΟ
ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΥΠΟ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

- Η αναγκαιότητα της οριοθέτησης
- Τα Μητρώα του Ν5005/22 και οι θέσεις του ΣΗΠΕ
- Η εμπειρία από την εφαρμογή στην πράξη του Ν5005/22
- Η αναλυτική Πρόταση για ένα νέο, σύγχρονο και λειτουργικό Μητρώο

A. Η αναγκαιότητα της οριοθέτησης του κλάδου

Το αίτημα της σαφούς και ουσιαστικής οριοθέτησης του χώρου του ημερήσιου περιφερειακού τύπου είναι από καιρό ληξιπρόθεσμο. Αν μιλάμε για σχέσεις με το κράτος, απορρόφηση κρατικού χρήματος, κρατικές ενισχύσεις κ.λπ., δεν μπορούμε να αποφύγουμε το ερώτημα **για ποιες ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες μιλάμε**. Πρέπει κάποια στιγμή να γίνει μια σοβαρή συζήτηση για τα κριτήρια που πρέπει να πληροί μια ημερήσια περιφερειακή εφημερίδα για να λογίζεται θεσμικά ως τέτοια. Αυτό το ερώτημα δεν έχει μέχρι σήμερα επαρκώς απαντηθεί με την έννοια ότι ποτέ δεν έχει επιχειρηθεί μια ουσιαστική και επιστημονικά τεκμηριωμένη καταγραφή των περιφερειακών εφημερίδων (ημερήσιων και εβδομαδιαίων) όχι ως παρακολούθημα άλλων διατάξεων όπως συνέβη με τις Υπουργικές Αποφάσεις του Ν3548/07 ή το Μητρώο που τις αντικατέστησε αλλά ως αυτόνομος μηχανισμός, θεσμικά κατοχυρωμένος που θα παράγει δικαιώματα και υποχρεώσεις και θα παρέχει μια σαφή εικόνα για το status, τις δυνατότητες και τα δεδομένα των περιφερειακών εφημερίδων.

Οριοθέτηση βέβαια δεν σημαίνει δημιουργία «κλειστού επαγγέλματος» που άλλωστε απαγορεύεται συνταγματικά. Ο οποιοσδήποτε μπορεί να εκδώσει μια περιφερειακή εφημερίδα, αλλά τίποτα δεν επιβάλλει αυτή η δραστηριότητα να τεθεί υπό αυτόματη κρατική προστασία! Η οποιαδήποτε οικονομική σχέση με το κράτος από άποψη δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, άμεση ή έμμεση, πρέπει να αφορά μόνο εκείνες τις εκδοτικές επιχειρήσεις που θα πληρούν ένα σύνολο αυστηρών κριτηρίων, όπως θα τα θέσει η Πολιτεία. Μόνον έτσι θα γίνει ο αναγκαίος διαχωρισμός ανάμεσα σ' εκείνους που επιχειρούν με διαφάνεια, πολλά οικονομικά βάρη και μεγάλα οικονομικά ρίσκα και στους διάφορους λαθρόβιους αετονύχηδες που επιβιώνουν απομυζώντας το εν ανεπαρκεία κρατικό χρήμα.

B. Τα Μητρώα του Ν5005/22 και οι θέσεις του ΣΗΠΕ

Ένα βασικό ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί είναι πόσα και ποια Μητρώα ΜΜΕ πρέπει να δημιουργηθούν.

Σήμερα τουλάχιστον όσο αφορά τα περιφερειακά ΜΜΕ, διαθέτουμε επισήμως δύο Μητρώα τα οποία θεσμοθετήθηκαν με τον πρόσφατο Ν5005/22:

Το **Μητρώο Έντυπου Τύπου (Μ.Ε.Τ)** στο οποίο περιλαμβάνεται το **Υπομητρώο Περιφερειακού και Τοπικού Τύπου** και το **Μητρώο ηλεκτρονικού Τύπου (Μ.Η.Τ)**.

Στο πρώτο περιλαμβάνονται εφημερίδες αλλά και περιοδικά πέραν του τριμήνου υπό την προϋπόθεση ότι εκδίδονται και κυκλοφορούν δύο τουλάχιστον φορές ετησίως και στο δεύτερο περιλαμβάνονται ιστοσελίδες, ιστολόγια και ιστότοποι ενημερωτικού κατά βάση περιεχομένου.

Για τον ΣΗΠΕ το νομοθέτημα αυτό είναι δυστυχώς μια ακόμη μεγάλη χαμένη ευκαιρία για τον περιφερειακό τύπο της χώρας, πολύ περισσότερο μάλιστα που η αρχική μορφή του νομοσχεδίου είχε δημιουργήσει πολλές και καλές ελπίδες ότι η Πολιτεία έχει επιτέλους συνειδητοποιήσει τις παθογένειες του όλου συστήματος (ακριβώς αυτές που επέβαλλαν την αλλαγή του περιεχομένου

του νομοσχεδίου) και είχε αποφασίσει να βάλει πραγματική και όχι επιδερμική και πλαστή τάξη στη θεσμική αταξία που επικρατεί στο χώρο!

Όσον αφορά τα **Μητρώα Έντυπου και Ηλεκτρονικού Τύπου** που αποτελεί και το βασικό περιεχόμενο του νέου Νόμου, ειλικρινά δημιουργεί εύλογες απορίες η επανάληψη σχεδόν αυτούσιων των ρυθμίσεων του Ν3548/07 ως προϋποθέσεων ένταξης των περιφερειακών εφημερίδων σε αυτά. Αν ο νόμος εκείνος ήταν επαρκής γιατί χρειαζόμαστε νέον και αν δεν ήταν γιατί τον αντιγράφουμε; Όπως πολλές φορές επεσήμανε ο ΣΗΠΕ κατά τη σχετική συζήτηση του επίμαχου νομοσχεδίου, το νομοθέτημα αυτό είναι και **περιττό** αφού τις προϋποθέσεις αυτές θα τις καλύπτουν μετά βεβαιότητας οι πάντες (όπως και πράγματι συνέβη) αλλά και **επιζήμιο** για τα συμφέροντα των υγιών επιχειρήσεων του κλάδου αφού παραβιάζει τους βασικούς νόμους της αγοράς και νοθεύει τον υγιή ανταγωνισμό. Αν και οι σοβαρές και υγιείς επιχειρήσεις του περιφερειακού τύπου και οι διάφοροι ευκαιριακοί «εκδότες» χωρίς δημοσιογράφους, χωρίς εργαζόμενους και χωρίς πραγματικές πωλήσεις αντιμετωπίζονται ακριβώς με τον ίδιο τρόπο από την Πολιτεία και απολαμβάνουν τα ίδια ακριβώς δικαιώματα, τότε ποιος ο λόγος και ποιο το κίνητρο για επενδύσεις, για διατήρηση θέσεων εργασίας και για ανάπτυξη;

Ακούσαμε πολλές φορές στη Βουλή για «μικρές εφημερίδες της περιφέρειας» που πρέπει να διασωθούν χάριν της πολυφωνίας, του πλουραλισμού και εν τέλει της δημοκρατίας. Είναι ακριβώς αυτά τα αγαθά που βλάπτονται και παραβιάζονται από την διατήρηση στη ζωή με τεχνητό τρόπο, δηλαδή με κρατικό χρήμα, όσων δεν μπορούν να επιβιώσουν από την αγορά! Γιατί η διαπλοκή, η αδιαφάνεια και η εξάρτηση δημιουργούνται και αναπαράγονται μέσα σε αυτές ακριβώς τις συνθήκες.

Αναλυτικά οι θέσεις του ΣΗΠΕ για το Ν5005/22

Τοποθέτηση επί της αρχής:

Το νέο Νομοθέτημα με τη μορφή που τελικά έλαβε, είναι όχι **μόνο περιττό και αχρείαστο αλλά και επιζήμιο και βλαπτικό** για τα συμφέροντα των σοβαρών και υγιών επιχειρήσεων τύπου της Περιφέρειας και την προοπτική του έντυπου περιφερειακού τύπου.

Είναι περιττό διότι πολύ απλά δεν ανταποκρίνεται στον βασικό σκοπό που υποτίθεται ότι επέβαλε την υιοθέτησή του δηλαδή να μπει επιτέλους θεσμική τάξη στο εντελώς αρρυθμιστο πεδίο του έντυπου τύπου και ειδικά του περιφερειακού, να χωρίσει «η ήρα από το σιτάρι» και να τεθούν κανόνες και προϋποθέσεις όσον αφορά την κατανομή του δημοσίου χρήματος στις επιχειρήσεις τύπου με όποια μορφή κι αν αυτό διατίθεται (κρατικές καταχωρίσεις, κρατική διαφήμιση, προγράμματα ενίσχυσης κ.λπ.). Μόνον έτσι υπηρετείται άλλωστε η διαφάνεια για την οποία κάνει λόγο ο τίτλος του νέου νόμου. Δεν χρειάζεται να είναι κανείς ειδικός για να καταλάβει ότι είναι **εντελώς περιττός** ένας Νόμος που ορίζει υποτίθεται προϋποθέσεις τις οποίες όμως πληρούν, σχεδόν εξ ορισμού, ΟΛΟΙ οι ενδιαφερόμενοι καθώς αυτές οι προϋποθέσεις βρίσκονται στο χαμηλότερο δυνατό σημείο! Μάλιστα αυτό ακριβώς περιγράφεται ανερυθρίαστα στην ίδια την Εισηγητική Έκθεση του Νομοσχεδίου, όπου αναφέρεται επί λέξει ότι **«Ως προς τις προϋποθέσεις το σχέδιο νόμου περιορίζεται σε ελάχιστα όρια και αναφέρεται σε ισχύοντες από μακρού κανόνες, προσαρμοσμένους στα σύγχρονα δεδομένα»**.

Γιατί άραγε συζητούμε ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο για τη θεσμική εκκαθάριση του τοπίου των περιφερειακών ΜΜΕ; Απλούστατα γιατί τα προϋπάρχοντα Μητρώα τόσο του Ν4487/17 για τον περιφερειακό και τοπικό τύπο όσο και του Ν4339/15 για τα διαδικτυακά ενημερωτικά μέσα δεν εκπλήρωσαν αυτή την αποστολή αφού ήταν στην ουσία «αφύλακτη διάβαση». Είναι χαρακτηριστικό ότι από τις 105 υπάρχουσες σήμερα ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες είναι ενταγμένες στο σχετικό Μητρώο του Ν4487/17, οι 103! Αν πρόκειται να επαναληφθεί το φαινόμενο αυτό, όπως μετά βεβαιότητας θα συμβεί και με το νέο νόμο, τότε δεν υπάρχει λόγος να φτιάχνουμε νόμους, να θεσπίζουμε διαδικασίες και να απασχολούμε υπηρεσίες: θα αρκούσε μια διάταξη ότι όλες οι εφημερίδες που κυκλοφορούν εντάσσονται στο Μητρώο! Για όποιον αμφιβάλλει και έχει μια στοιχειώδη επαφή με το χώρο του περιφερειακού τύπου, αρκεί μια ματιά στο ποιοι είναι αυτοί που ξεσηκώθηκαν και επέβαλαν ουσιαστικά την πλήρη αλλαγή του Σχεδίου Νόμου αφού άλλο Ν/Σ παρουσιάστηκε στη διαβούλευση και εντελώς άλλο κατατέθηκε στη Βουλή, εννοείται ως προς το ουσιαστικό του μέρος δηλαδή τις προϋποθέσεις ένταξης στο Μητρώο Έντυπου Περιφερειακού Τύπου. **Είναι ακριβώς εκείνοι που οποιοδήποτε σοβαρό Ν/Σ θα απέκλειε από το Μητρώο!!**

Αν το νέο νομοθέτημα ήταν μόνο περιττό το πρόβλημα δεν θα ήταν μεγάλο. Δυστυχώς είναι και άκρως **επιζήμιο και βλαπτικό** για τις επιχειρήσεις που εκπροσωπούν την υγιή επιχειρηματικότητα στον κλάδο. Και να γιατί: Το πιο θετικό χαρακτηριστικό του αρχικού Ν/Σ που είχε δοθεί σε διαβούλευση (πριν γίνει αγνώριστο από τις αλλαγές που ακολούθησαν) ήταν ότι με αυτό γινόταν μια πρώτη σοβαρή προσπάθεια να θεραπευτούν οι δύο βασικές ελλείψεις του παλιού Μητρώου δηλαδή η ανυπαρξία σοβαρών προϋποθέσεων ένταξης σε αυτό και η μη σύνδεσή του με τις δημόσιες πολιτικές στο χώρο του Περιφερειακού Τύπου. Όμως το δεύτερο αυτό χαρακτηριστικό, η σύνδεσή ουσιαστικά με την κατανομή του δημοσίου χρήματος, **από θετικό μετατρέπεται σε άκρως αρνητικό** αν δεν τηρηθεί το πρώτο δηλαδή η αυστηρότητα των προϋποθέσεων ένταξης. Γιατί αν ενταχθούν οι πάντες χωρίς ουσιαστικά κριτήρια και όλοι αυτοί μετέχουν στα όποια προνόμια που αυτή η ένταξη προσφέρει, δηλαδή στην κρατική διαφήμιση και στις διάφορες ενισχύσεις, επιδοτήσεις κ.λπ., είναι **φανερό ότι καταστρατηγείται κάθε έννοια υγιούς ανταγωνισμού και βλάπτονται ουσιαστικά τα συμφέροντα των υγιών και σοβαρών επιχειρήσεων του κλάδου!**

Δυστυχώς όπως είπαμε ο νόμος αυτός συνιστά **μια ακόμη μεγάλη χαμένη ευκαιρία για τον περιφερειακό τύπο της χώρας**. Και η απογοήτευση γίνεται ακόμη μεγαλύτερη από το γεγονός ότι η κυβερνητική αυτή πρωτοβουλία με τις αρχικές μορφές του Νομοσχεδίου, τόσο αυτής του Ιουνίου όσο και αυτής που δόθηκε σε διαβούλευση τον Σεπτέμβριο είχε γεννήσει πολλές και καλές ελπίδες ότι αυτή τη φορά θα γινόταν ένα γενναίο βήμα προόδου μακριά από τις αγκυλώσεις και τις παραλυτικές ισορροπίες του παρελθόντος που το μόνο που έχουν επιτύχει τόσα χρόνια είναι να συντηρούν και να αναπαράγουν ένα παρωχημένο και αντιαναπτυξιακό μοντέλο που καθλώνει τον κλάδο σε καταστάσεις εξάρτησης, διαπλοκής και εν τέλει αδιαφάνειας, στον αντίποδα ακριβώς των όσων υποτίθεται θέλει να προωθήσει το συζητούμενο νομοσχέδιο.

Δυστυχώς, επαναλαμβάνεται για μια ακόμη φορά το γνωστό σκηνικό όπου οι δυνάμεις της αδράνειας, της καθήλωσης και του «μη θίγεται τα κακώς κείμενα» επιβάλλουν τις θέσεις τους και

καθορίζουν τις επιλογές και τις αποφάσεις μιας άτολμης πολιτικής ηγεσίας που δεν αποφασίζει να συγκρουστεί με τις γνωστές παθογένειες και να δημιουργήσει ένα νέο θεσμικό τοπίο.

Για μας, τις σοβαρές, υγιείς και βιώσιμες με όρους αγοράς και όχι κρατικής εξάρτησης επιχειρήσεις του κλάδου, το αίτημα, ο αγώνας και η διεκδίκηση για έναν σύγχρονο, αυτοδύναμο και ανεξάρτητο περιφερειακό τύπο παραμένουν επίκαιρα και ζωντανά!

Ακόμη κι αν μια μάχη χάθηκε, ο πόλεμος θα συνεχιστεί. Και στο τέλος θα κερδηθεί!

Τοποθέτηση επί των επιμέρους ρυθμίσεων:

1. Το βασικό και ουσιώδες κριτήριο που τελικά ξεχωρίζει τις υπαρκτές και σοβαρές επιχειρήσεις έντυπου τύπου (και) στην περιφέρεια από τις διάφορες ευκαιριακές και βραχύβιες (ή και τυχοδιωκτικές) «εφημερίδες» είναι προφανώς το πρωτογενές και πρωτότυπο, ενημερωτικό και ειδησεογραφικό τους περιεχόμενο και η ποιότητα επιπροσθέτως αυτού του περιεχομένου. Αυτό διασφαλίζεται κυρίως με ENAN τρόπο. Με **την απασχόληση ικανού αριθμού δημοσιογράφων** (ας μην ξεχνάμε ότι μιλάμε για καθημερινές εφημερίδες) αλλά και λοιπού προσωπικού διαφόρων ειδικοτήτων χωρίς τους οποίους καμιά πραγματική εφημερίδα δεν μπορεί να εκδοθεί. Άρα το όποιο σχετικό νομοθέτημα δεν μπορεί παρά να διασφαλίζει την ουσιαστική ύπαρξη αλλά και την μη καταστρατήγηση του κριτηρίου.

Όσον αφορά τους δημοσιογράφους παρατηρείται μια ακατανόητη όσο και απαράδεκτη συνεχής υποχώρηση που αντί για αναβάθμιση οδηγεί σχεδόν στην κατάργηση του ουσιωδέστερου κριτηρίου! Θυμίζουμε ότι στο αρχικό Ν/Σ του Ιουνίου προβλεπόταν για τις ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες η απασχόληση δύο, τριών, τεσσάρων και πέντε δημοσιογράφων σε τέσσερις αντίστοιχα πληθυσμιακές κατηγορίες νομών (έως 50.000 κατοίκους, από 50.001 έως 120.000, από 120.001 έως 200.000 και από 200.001 και πάνω). Αυτό στο Ν/Σ της διαβούλευσης έγινε δύο, τρεις και τέσσερις δημοσιογράφοι σε τρεις πλέον κατηγορίες (έως 80.000, από 80.001 έως 200.000 και 200.001 και πάνω) και τώρα φτάσαμε στην θεσμοθέτηση ουσιαστικά μιας και μόνο κατηγορίας όπου ανήκουν όλοι σχεδόν οι νομοί της χώρας, με την πρόβλεψη απασχόλησης δύο δημοσιογράφων (!) αφού η άλλη κατηγορία (πάνω από 200.000 όπου απαιτούνται τρεις δημοσιογράφοι) αφορά μόνο 3 νομούς της χώρας! Αν μάλιστα συνυπολογίσουμε ότι δεν προβλέπεται η αυτονόητη υποχρέωση αυτοί οι δημοσιογράφοι να είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και αν υπολογίσουμε επίσης ότι για τις περιφερειακές εφημερίδες ο ένας εκ των δυο απαιτούμενων δημοσιογράφων μπορεί να είναι ο εκδότης, τότε καταλαβαίνουμε ότι το **κριτήριο ουσιαστικά παύει να υφίσταται! ΑΥΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΚΟΚΚΙΝΗ ΓΡΑΜΜΗ για όλες τις σοβαρές επιχειρήσεις τύπου της περιφέρειας και ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΑΠΟΔΕΚΤΟ** αφού τινάζει στον αέρα όλη τη φιλοσοφία και το σκοπό του νομοθετήματος.

2. Τα ίδια και ακόμη περισσότερο ισχύουν στην περίπτωση **του λοιπού, πλην δημοσιογράφων, απασχολούμενου προσωπικού**. Όλοι γνωρίζουν ότι στην αγορά και στις πραγματικές και υπαρκτές εφημερίδες, πολύ περισσότερο στις ημερήσιες, το απασχολούμενο προσωπικό των κατηγοριών αυτών (τεχνικοί, πιεστές, γραφίστες, διανομείς, διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό κ.λπ.) είναι περισσότερο από τους δημοσιογράφους! Μόνο οι ουσιαστικά ανύπαρκτοι ή περιστασιακοί «εκδότες», δεν απασχολούν προσωπικό αυτού του είδους και μόνον αυτοί έχουν συμφέρον να

απαλειφθεί αυτό το κριτήριο. Γιατί η πρόβλεψη να υπάρχει ένας (!) μόνο εργαζόμενος όλων αυτών των κατηγοριών που προαναφέραμε και μάλιστα σε όλους τους νομούς ακόμη και τους μεγαλύτερους (!) δεν οδηγεί μόνο στην ουσιαστική κατάργηση του κριτηρίου αλλά μπορεί να θεωρηθεί έως και κοροϊδία. **Για τον ΣΗΠΕ η απασχόληση ίσου αριθμού εργαζομένων αυτών των κατηγοριών με τους δημοσιογράφους είναι το ελάχιστο που μπορεί να γίνει αποδεκτό.** Ειδικά σε πολύ μικρούς νομούς κάτω των 50.000 κατοίκων όπου οι εφημερίδες μπορεί να έχουν αναθέσει σε τρίτους τόσο την παραγωγή και την εκτύπωση όσο και τη διανομή των εφημερίδων τους και ως εκ τούτου δυσκολεύονται στην εκπλήρωση της σχετικής υποχρέωσης απασχόλησης λοιπού προσωπικού, θα μπορούσε να υπάρξει σχετική ειδική μεία υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι θα αποδεικνύουν με επίσημα παραστατικά τις αναθέσεις αυτών των εργασιών.

3. Εξακολουθούμε να διαφωνούμε με τις ρυθμίσεις που αφορούν το κεφαλαίωδες για μας ζήτημα, της ένταξης δηλαδή των ημερήσιων περιφερειακών εφημερίδων στο Μητρώο ή ορθότερα στο Υπομητρώο του Μ.Ε.Τ. Πρόκειται για τον μόνο κλάδο για τον οποίο προβλέπονται **δύο κατηγορίες προϋποθέσεων για την εγγραφή στο Υπομητρώο**, αυτές του άρθρου 4 που είναι κοινές για όλες τις κατηγορίες ΜΜΕ (με τις προβλεπόμενες εννοείται επιμέρους διαφοροποιήσεις) και αυτές του άρθρου 26 με τις οποίες αντικαθίσταται το άρθρο 2 του Ν3548/07 (όπως αυτό ισχύει μετά την τροποποίησή του με το Ν4487/17), που αφορούν δηλαδή τη δυνατότητα κρατικών δημοσιεύσεων και μόνο. Είναι φανερό ότι αυτή η ακατανόητη ρύθμιση γίνεται για να εξυπηρετήσει «εφημερίδες» χωρίς ουσιαστική υπόσταση προκειμένου αυτές να μπορούν να καταχωρούν κρατικές δημοσιεύσεις και να συντηρούνται από αυτές που αποτελούν και το μοναδικό τους έσοδο! Αυτό αποδεικνύεται περίτρανα από την **μεταφορά της προϋπόθεσης να μην είναι χειρόγραφοι οι εφημερίδες, να μην τυπώνονται σε εκτυπωτές και φωτοτυπικά κ.λπ.**, η οποία φεύγει από τις προϋποθέσεις που αφορούν τις καταχωρίσεις και πάει στο γενικό μέρος του Μητρώου έτσι ώστε όσοι εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία (αδιανόητο για πραγματικές εφημερίδες!) να μπορούν να καταχωρούν δημοσιεύσεις που είναι και ο βασικός τους στόχος αλλά και το μοναδικό τους έσοδο!

4. Σοβαρότατο κριτήριο αποτελεί επίσης ο **αριθμός των πωλούμενων φύλλων**. Επιμένουμε ότι η καθιέρωση ενός ελαχίστου ορίου πωλήσεων ανά έκδοση είναι βασικό κριτήριο για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας μιας εφημερίδας και ασφαλώς όχι μόνο πρέπει να υπάρχει αλλά και να αυστηροποιηθεί και να διασφαλιστεί η μη καταστρατήγησή του. Ο συντελεστής υπολογισμού του κατώτατου αναγκαίου αριθμού πωλούμενων φύλλων που πρόβλεπε το Σ/Ν της διαβούλευσης (0,3% επί του πληθυσμού του νομού) ήταν ήδη πολύ μικρός και οδηγούσε σε αποτέλεσμα χαμηλότερο από την πραγματική εικόνα της αγοράς, μιλώντας πάντα για υπαρκτές επιχειρήσεις τύπου που έχουν πραγματικές πωλήσεις και δεν είναι κρατικοδίαιτες. Τώρα με την ρύθμιση που έγινε, τα πράγματα γίνονται ακόμη χειρότερα και το κριτήριο αυτό οδηγείται επίσης στην απαξίωση. Δεν είναι δυνατόν μετά από τόσες συζητήσεις και αναλύσεις αλλά και μετά τη 15ετή εμπειρία μας να ξαναγυρίζουμε στη ρύθμιση του Ν354/07 που επαναλαμβάνεται αυτούσια(!) και να επανερχόμαστε στα 400 φύλλα ανά έκδοση που γίνονται 250 σε νομούς κάτω των 80.000 κατοίκων. Ο κλιμακωτός συντελεστής (έστω κι αν ήταν χαμηλός για τα δεδομένα της αγοράς και έπρεπε να είναι τουλάχιστον 0,5%) ήταν από τα πιο θετικά και ορθολογικά σημεία του αρχικού Ν/Σ που έπεσε δυστυχώς κι αυτό θέμα του πολιτικού κόστους και των σκοπιμοτήτων! Υπενθυμίζουμε επίσης ότι δεν αντιμετωπίζεται το ζήτημα της εξευτελιστικής υποτιμολόγησης του φύλλου στα επίπεδα π.χ. του 0,1 ευρώ που παρατηρείται σε πολλές περιπτώσεις «εφημερίδων» σαν κι αυτές

που θέλει να εξυπηρετήσει το Ν/Σ και που οδηγεί φυσικά στην πλήρη καταστρατήγηση του κριτηρίου!

5. Από τις λίγες θετικές διατάξεις του νόμου είναι αυτή που επιβάλλει την **άμεση εξόφληση των τιμολογίων των κρατικών καταχωρίσεων** από τις ίδιες τις αναθέτουσες αρχές. Ικανοποιείται έτσι ένα πάγιο αίτημα του κλάδου. Όμως πρέπει να επισημάνουμε ότι ακόμη και το θετικό αυτό μέτρο δημιούργησε πολλά προβλήματα καθώς αρκετοί φορείς του δημοσίου ερμηνεύουν λάθος τη διάταξη και τιμολογούν τις σχετικές δημοσιεύσεις με τη (χαμηλότερη) «τιμή δημοσίου» αντί της ορθής «τιμής αναδόχου»!

6. Όσον αφορά τη **διαδικασία ελέγχου** και πιστοποίησης παρατηρείται πράγματι μια εντυπωσιακή αλλαγή καθώς ο υποτυπώδης και ουσιαστικά δυνητικός και όχι υποχρεωτικός σε περίπτωση καταγγελιών κ.λπ. έλεγχος τήρησης των προϋποθέσεων που προβλεπόταν σε ένα άρθρο στο αρχικό Σχέδιο, εκτείνεται τώρα σε πέντε αναλυτικά άρθρα και πράγματι, υπό προϋποθέσεις, μπορεί ο έλεγχος αυτός να είναι ουσιαστικός. Όμως από τη στιγμή που το νομοσχέδιο έγινε αγνώριστο στη τελική του μορφή, πρόκειται για «δώρο, άδωρο» και καθαρή υπεκφυγή. Τι νόημα έχουν αλήθεια οι έλεγχοι αν οι προϋποθέσεις είναι κυριολεκτικά αστείες; Επίσης στη διαδικασία πιστοποίησης παρατηρείται μια υπέρμετρη γραφειοκρατία με την απαίτηση υπερβολικά πολλών και αχρείαστων δικαιολογητικών που ταλαιπωρεί και τις εφημερίδες και τις υπηρεσίες και πιθανόν να δημιουργήσει το τραγελαφικό ενδεχόμενο να ενταχθούν στο μητρώο ανύπαρκτες εφημερίδες χωρίς εργαζόμενους και χωρίς αναγνώστες και να αποκλειστούν άλλες για ένα δικαιολογητικό που κατατέθηκε μια μέρα αργότερα!

7. Στο νέο νομοθέτημα υπάρχουν ασφαλώς και θετικές διατάξεις. Η σημαντικότερη είναι η προσθήκη της τελευταίας στιγμής, με τις νομοτεχνικές βελτιώσεις, της διάταξης της παρ.3 του άρθρου 22, η οποία προβλέπει ότι η **κρατική διαφήμιση** θα πρέπει να κατανέμεται από τις αναθέτουσες αρχές με κριτήρια όπως «το μέγεθος της επιχείρησης» και τα στοιχεία κυκλοφορίας και επισκεψιμότητας της εφημερίδας και της ιστοσελίδας αντίστοιχα. Πρόκειται για μια καλή αρχή η οποία όμως αν δεν εξειδικευτεί θα παραμείνει όπως πολλές άλλες σε επίπεδο προθέσεων. Επίσης πρέπει να επισημάνουμε ότι η διάταξη είναι ελλιπής καθώς αναφέρεται μόνον στη κρατική διαφήμιση και δεν επεκτείνεται όπως θα όφειλε και στις κρατικές δημοσιεύσεις και στα διάφορα προγράμματα ενίσχυσης του άρθρου 23. Περισσότερα για το ζήτημα αυτό στο Κεφάλαιο των ΘΕΣΕΩΝ που αναφέρεται στην Κρατική Διαφήμιση.

8. Υπάρχουν και μια σειρά άλλες παρατηρήσεις ή σσονος σημασίας επί συγκεκριμένων επιμέρους ρυθμίσεων. Επιλέξαμε να μην αναφερθούμε σε αυτές στο παρόν κείμενο για να επικεντρώσουμε την προσοχή στα κεφαλαιώδη και σοβαρά ζητήματα που συνιστούν και επηρεάζουν (αλλά και απειλούν) τη φιλοσοφία και τη στόχευση της νομοθετικής αυτής πρωτοβουλίας που δυστυχώς εξετράπη του σκοπού της!

Τέλος μια σημαντική παρατήρηση:

Επειδή είναι φανερό ότι οι τροποποιήσεις και οι αλλαγές που έκαναν αγνώριστο το Ν/Σ που δόθηκε στη διαβούλευση, υπαγορεύτηκαν από τις πιέσεις και τις φωνές της γνωστής «συμμαχίας» της αδράνειας, της στασιμότητας, του βολέματος και «του μη θίγεται τα κακώς κείμενα», αισθανόμαστε

την υποχρέωση να υπενθυμίσουμε για μια ακόμη φορά το εξής: Ο νόμος αυτός δεν έχει να κάνει, τίποτε περισσότερο από το αυτονόητο: **να ορίσει κανόνες και προϋποθέσεις για την κατανομή του δημοσίου χρήματος στον έντυπο τύπο!** Κάτι που είναι όχι μόνο εύλογο, κατανοητό και δίκαιο αλλά και αναγκαίο και επιβεβλημένο, όπως συμβαίνει άλλωστε σε όλα σχεδόν τα ευρωπαϊκά κράτη με πολύ αυστηρότερες μάλιστα προϋποθέσεις και κριτήρια! Για όσους παριστάνουν ότι δεν καταλαβαίνουν, να το πούμε για μια ακόμη φορά: το νέο νομοθέτημα δεν ορίζει ποια εφημερίδα θα κυκλοφορεί και ποια όχι αλλά **ποια και με ποιες προϋποθέσεις θα μπορεί να λαμβάνει κρατικό χρήμα είτε με τη μορφή της καταχώρισης κρατικών δημοσιεύσεων, είτε με τη μορφή κρατικής διαφήμισης είτε με τη μορφή των όποιων κρατικών ενισχύσεων ή επιδοτήσεων κ.λπ. αποφασιστούν στο μέλλον!**

Υπάρχει κανείς που να ισχυρίζεται ότι το κρατικό χρήμα πρέπει να διανέμεται αδιάκριτα και ανεξέλεγκτα προς τους πάντες, αρκεί να δηλώνουν εκδότες περιφερειακής εφημερίδας;

Δυστυχώς με λύπη και απογοήτευση διαπιστώνουμε ότι για μια ακόμη φορά η Πολιτεία κάνει πίσω και ακόμη μια εκσυγχρονιστική και μεταρρυθμιστική προσπάθεια φαίνεται να μένει στη μέση όπως έγινε και άλλες φορές στο παρελθόν!

Δ. Τα συμπεράσματα από την εφαρμογή του Ν5005/22 στην πράξη. Η πλήρης δικαίωση του ΣΗΠΕ.

Συμπληρώθηκε ήδη ένας χρόνος από την ημέρα που δημοσιεύτηκε σε ΦΕΚ και έγινε νόμος του κράτους ο Ν5005/22, με βασικό αντικείμενο τη δημιουργία των νέων Μητρώων Έντυπου και Ηλεκτρονικού Τύπου. Ήδη τόσο το νέο **Μητρώο Έντυπου Τύπου – ΜΕΤ** και το **Υπομητρώο** του άρθρου 26 του Νόμου που αφορά τις κρατικές δημοσιεύσεις στον περιφερειακό τύπο, έχουν ολοκληρωθεί και αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΓΓΕ-Ε. Για την τύχη του **Μητρώου Ηλεκτρονικού Τύπου** δεν υπάρχει καμία ενημέρωση!

Ο ΣΗΠΕ όπως προαναφέρθηκε είχε καταγγείλει σε όλους τους τόνους το νομοθέτημα αυτό (που δεν είχε καμία σχέση με την αρχική του μορφή που είχε δοθεί στη διαβούλευση) ως **«περιττό και αχρείαστο αλλά και επιζήμιο και βλαπτικό για τα συμφέροντα των σοβαρών και υγιών επιχειρήσεων τύπου της Περιφέρειας και την προοπτική του έντυπου περιφερειακού τύπου».**

Η θέση αυτή επιβεβαιώνεται πλήρως και με εντυπωσιακό τρόπο από τις εξελίξεις!

Είχαμε τονίσει « *Γιατί άραγε συζητούμε ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο για τη θεσμική εκκαθάριση του τοπίου των περιφερειακών ΜΜΕ; Απλούστατα γιατί τα υπάρχοντα Μητρώα τόσο του Ν4487/17 για τον περιφερειακό και τοπικό τύπο όσο και του Ν4339/15 για τα διαδικτυακά ενημερωτικά μέσα δεν εκπλήρωσαν αυτή την αποστολή αφού ήταν στην ουσία «αφύλακτη διάβαση».* Είναι χαρακτηριστικό ότι από τις 105 υπάρχουσες σήμερα ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες είναι ενταγμένες στο σχετικό Μητρώο οι 103! **Αν πρόκειται να επαναληφθεί το φαινόμενο αυτό, όπως μετά βεβαιότητας θα συμβεί και με το συζητούμενο Νομοσχέδιο,** τότε δεν υπάρχει λόγος να φτιάχνουμε νόμους, να θεσπίζουμε διαδικασίες και να απασχολούμε υπηρεσίες: θα αρκούσε μια διάταξη ότι όλες οι εφημερίδες που κυκλοφορούν εντάσσονται στο Μητρώο!» (Θέσεις ΣΗΠΕ επί του Ν/Σ, 8/12/22).

Αυτό ακριβώς που προβλέψαμε συνέβη:

Πόσες ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες ήταν ενταγμένες στο προηγούμενο Μητρώο, του Ν4487/17; 102!

Πόσες εντάχθηκαν στο νέο Μητρώο του Ν5005/22: Ακριβώς 103. Μία περισσότερη!!

Μια τρύπα στο νερό δηλαδή! Τόση συζήτηση, φασαρία και ένταση για να ξαναγυρίσουμε στο σημείο από το οποίο ξεκινήσαμε.

Είχαμε καταγγείλει επίσης ότι το Νομοσχέδιο αυτό «είναι και άκρως **επιζήμιο και βλαπτικό** για τις επιχειρήσεις που εκπροσωπούν την υγιή επιχειρηματικότητα στον κλάδο». Και είχαμε εξηγήσει το γιατί: «Γιατί η σύνδεσή ουσιαστικά με την κατανομή του δημοσίου χρήματος, **από θετικό μετατρέπεται σε άκρως αρνητικό αν δεν τηρηθεί το πρώτο δηλαδή η αυστηρότητα των προϋποθέσεων ένταξης. Γιατί αν ενταχθούν οι πάντες χωρίς ουσιαστικά κριτήρια και όλοι αυτοί μετέχουν στα όποια προνόμια που αυτή η ένταξη προσφέρει, δηλαδή στην κρατική διαφήμιση και στις διάφορες ενισχύσεις, επιδοτήσεις κ.λπ., είναι φανερό ότι καταστρατηγείται κάθε έννοια υγιούς ανταγωνισμού και βλάπτονται ουσιαστικά τα συμφέροντα των υγιών και σοβαρών επιχειρήσεων του κλάδου!»**

Αυτό ακριβώς συνέβη και εδώ! Με το υλοποιούμενο αυτό τον καιρό «Πρόγραμμα Ενίσχυσης των Επιχειρήσεων Περιφερειακού και τοπικού Τύπου» (ΚΥΑ Ε/299/21-4-23), επιχορηγούνται οι ημερήσιες και εβδομαδιαίες περιφερειακές εφημερίδες που είναι ενταγμένες στο Μητρώο. **Δηλαδή σχεδόν ΟΛΕΣ** όσες κυκλοφορούν! **Βλάπτονται λοιπόν ή όχι τα συμφέροντα των υγιών και σοβαρών επιχειρήσεων; Πόσα περισσότερα θα έπαιρναν οι πραγματικές εφημερίδες αν στο Μητρώο δεν ήταν πάνω από 200 εφημερίδες αλλά λιγότερες από τις μισές όπως θα έπρεπε κανονικά να είναι;** Και έπεται συνέχεια με την κατανομή της κρατικής διαφήμισης, τις κρατικές δημοσιεύσεις κλπ.

Είχαμε τέλος επισημάνει ότι είναι εντελώς ακατανόητη η ύπαρξη δύο ουσιαστικά Μητρώων για τις περιφερειακές εφημερίδες, του Γενικού Μητρώου του άρθρου 4 και του Υπομητρώου του άρθρου 26 που αφορά τις δημοσιεύσεις.

Και εδώ δικαιωθήκαμε πανηγυρικά αφού τα δύο αυτά Μητρώα ΤΑΥΤΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟΛΥΤΩΣ! Τσάμπα διαφορετικές ρυθμίσεις, τσάμπα δικαιολογητικά, τσάμπα απασχόληση υπηρεσιών!

Τέλος, πρέπει να επισημάνουμε ότι κατά σαφή παράβαση του νόμου (άρθρο 4 παρ.4ζ) εντάχθηκαν στο ΜΕΤ και στο Υπομητρώο, **εφημερίδες «μαϊμού» που αναπαράγονται σε φωτοτυπικά μηχανήματα και εκτυπωτές Η/Υ!**

Δυστυχώς αποδείχτηκε στην πράξη ότι είχαμε απόλυτο δίκιο όταν χαρακτηρίζαμε τον νόμο αυτόν σαν «μια ακόμη μεγάλη χαμένη ευκαιρία για τον περιφερειακό τύπο».

Για τον ΣΗΠΕ και για όλες τις σοβαρές, υγιείς και βιώσιμες με όρους αγοράς και όχι κρατικής εξάρτησης επιχειρήσεις του κλάδου, **το αίτημα και η διεκδίκηση για έναν σύγχρονο, αυτοδύναμο και ανεξάρτητο περιφερειακό τύπο παραμένουν επίκαιρα και ζωντανά!**

E. Η αναλυτική πρόταση του ΣΗΠΕ για ένα Μητρώο όπως θα έπρεπε να είναι.

E.1. Κριτήρια και προϋποθέσεις ένταξης

E.1.1. Χρόνος έκδοσης

Το κριτήριο της συνεχούς και συνεπούς παρουσίας των εφημερίδων στην αγορά ώστε να αποκλειστούν ευκαιριακές και τυχαίραστες εκδόσεις είναι εξ ορισμού σημαντικό. Η μείωση (αντί για αύξηση) των αρχικών χρονικών ορίων από 2 χρόνια σε 6 μήνες για τις ημερήσιες περιφερειακές εφημερίδες, είναι χαρακτηριστική αλλά και αποκαλυπτική της επικρατούσας λογικής. Η επάνοδος του απαιτούμενου χρόνου έκδοσης τουλάχιστον στο αρχικό χρονικό όριο της διετίας, είναι το λιγότερο που μπορεί να περιμένει κανείς από ένα στοιχειωδώς σοβαρό σχετικό νομοθέτημα.

E.1.2. Μια γενική παρατήρηση για τα λοιπά κριτήρια εγγραφής στο Μητρώο

Και για τα τρία βασικά κριτήρια εγγραφής στο Μητρώο (πωλήσεις, προσωπικό, σελίδες) βασική παράμετρος είναι ο πληθυσμός κάθε νομού (νυν Περιφερειακή Ενότητα) καθώς υπάρχουν τεράστιες διαφορές μεταξύ τους. Άλλος ο Νομός Γρεβενών των 40.000 κατοίκων και άλλος ο Νομός Ηρακλείου των 280.000 κατοίκων.

Στην προσπάθειά τους να αντιμετωπίσουν αυτό το υπαρκτό πρόβλημα, τόσο ο αρχικός Ν3548/07 όσο και ο τροποποιητικός Ν4487/17 που εισήγαγε το ισχύον Μητρώο, ακολουθούν μια ακατανόητη, εντελώς αυθαίρετη, πρόχειρη και εν τέλει άδικη κατηγοριοποίηση σε νομούς άνω και κάτω των 80.000 κατοίκων!

Αυτό το πρόβλημα μπορεί και πρέπει να αντιμετωπιστεί **με μια ευρύτερη κατηγοριοποίηση, απόλυτα αντικειμενική και πανεύκολη στον υπολογισμό της** που θα λαμβάνει υπόψη τον πληθυσμό του κάθε νομού τόσο για τις απαιτούμενες πωλήσεις φύλλων όσο και για το προσωπικό αλλά και για τις σελίδες, όπως παρακάτω αναλυτικά προτείνεται.

Πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι η κατηγοριοποίηση αυτή αφορά τις υπάρχουσες νομαρχιακές εφημερίδες καθώς κυριολεκτικώς περιφερειακές εφημερίδες δεν υφίστανται σήμερα ούτε νομοθετικά ούτε πραγματικά. Κι αυτό είναι κάτι που επίσης πρέπει να συζητηθεί.

E.1.3. Κυκλοφορία – Πωλήσεις

Η καθιέρωση ενός ελαχίστου ορίου πωλήσεων ανά έκδοση είναι βασικό κριτήριο για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας της εφημερίδας και ασφαλώς όχι μόνο πρέπει να διατηρηθεί αλλά και να αυστηροποιηθεί και να διασφαλιστεί η μη καταστρατήγησή του. Τα υπάρχοντα όρια είναι εξευτελιστικά!

Με γνώμονα το παραπάνω σκεπτικό της ευρύτερης κατηγοριοποίησης αλλά και με βάση τις συνθήκες της συγκεκριμένης αγοράς, πρέπει να θεσπιστεί ένας συντελεστής πωλούμενων φύλλων π.χ. 0,5% επί του πληθυσμού κάθε νομού, που είναι μια δίκαιη, εύλογη και ρεαλιστική αναλογία για όποιον θέλει να λέγεται υπαρκτή περιφερειακή εφημερίδα. Αυτό σημαίνει δηλαδή ότι για το μεγαλύτερο νομό της Περιφέρειας (Αχαΐα των 309.000 κατοίκων) θα απαιτείται πώληση 1.545 φύλλων ενώ για τον μικρότερο Νομό (Λευκάδα των 23.693 κατοίκων) θα αρκεί η πώληση 118

φύλλων ανά έκδοση. Υπό το φως βέβαια των συνεπειών της πανδημίας και της χρόνιας οικονομικής κρίσης, θα μπορούσαν τα μεγέθη αυτά να συμπιεστούν. Ενδεχομένως ο συντελεστής θα μπορούσε να προσδιοριστεί στο 0,3% επί του πληθυσμού, που σημαίνει ότι για τον μεγαλύτερο νομό θα απαιτείται η πώληση 927 φύλλων ενώ για τον μικρότερο θα αρκεί η πώληση 71 φύλλων. Σε κάθε περίπτωση πάντως θα πρέπει σε κάθε νομό να είναι γνωστά εκ των προτέρων και σαφή τα όρια των απαιτούμενων πωλήσεων.

Στο τέλος της Πρότασης αυτής ακολουθεί αναλυτικός Πίνακας όπου εκτός από τα πωλούμενα φύλλα, περιλαμβάνονται επίσης και τα κατώτατα όρια απασχολούμενων δημοσιογράφων και λοιπού προσωπικού, καθώς και αριθμού σελίδων σύμφωνα με τα όσα ακολουθούν. Ο πληθυσμός κάθε νομού υπολογίζεται με βάση την απογραφή του 2011 καθώς η τελευταία δεν έχει επισήμως οριστικοποιηθεί. Άλλωστε οι αποκλίσεις είναι μικρές...

Ε.1.4. Απασχόληση Δημοσιογράφων και Λοιπού Προσωπικού

Τα όρια του ισχύοντος Μητρώου, τα οποία σημειωτέον αφορούν μόνο τους δημοσιογράφους, είναι επίσης απαράδεκτα χαμηλά. Για όποιον έχει στοιχειώδη επαφή με το αντικείμενο, δεν νοείται ημερήσια εφημερίδα χωρίς επαρκή αριθμό δημοσιογράφων έτσι ώστε, εκτός των άλλων, να οριοθετηθεί για μια ακόμη φορά η απόσταση από ευκαιριακές εκδόσεις-οχήματα διαπλοκής και εξυπηρέτησης σκοπιμοτήτων. Η πλήρης και αποκλειστική απασχόληση των δημοσιογράφων στις εφημερίδες και η αυτονόητη ασφάλισή τους είναι επίσης σημαντικό ζήτημα που πρέπει οπωσδήποτε να εξασφαλιστεί για να έχει νόημα η ίδια η θέσπιση του κριτηρίου.

Ως προς τον αριθμό των απασχολούμενων δημοσιογράφων για τις ημερήσιες εφημερίδες, οι δύο (2) δημοσιογράφοι που προβλέπουν οι ισχύοντες νόμοι πρέπει να είναι η βάση και όχι η οροφή και μόνο για τους μικρούς Νομούς κάτω των 50.000 κατοίκων. Από κει και πέρα πρέπει να υπάρξει κατηγοριοποίηση όπως και για τις πωλήσεις έτσι ώστε από 50.001 έως 120.000 κατοίκους να απαιτούνται τρεις (3) δημοσιογράφοι που θα γίνονται τέσσερις (4) σε Νομούς από 120.001 έως 200.000 κατοίκους και πέντε (5) σε Νομούς πάνω από 200.000 κατοίκους.

Σε περιόδους μαζικής ανεργίας όπως η σημερινή είναι αναγκαία η παροχή κινήτρων (και στις επιχειρήσεις Τύπου για την απασχόληση προσωπικού διαφόρων ειδικοτήτων και κατηγοριών που είναι απαραίτητο για την έκδοση, κυκλοφορία, διανομή και διοικητική υποστήριξη μιας ημερήσιας, τουλάχιστον, εφημερίδας. Ως τέτοιο προσωπικό νοούνται π.χ. οι πιεστές και τεχνικοί, οι γραφίστες, οι διοικητικοί υπάλληλοι, οι διανομείς κλπ. Αφού χωρίς αυτούς είναι αδύνατον να εκδοθεί και να κυκλοφορήσει μια εφημερίδα, για ποιο λόγο να μην περιλαμβάνονται και αυτοί στο αναγκαίο προσωπικό ως κριτήριο βιωσιμότητας αλλά και κίνητρο απασχόλησης ταυτόχρονα;

Και εδώ φυσικά πρέπει να υπάρξει η σχετική κατηγοριοποίηση και να τεθεί ως κατώτατο όριο απασχολούμενου προσωπικού (πλην δημοσιογράφων) το διπλάσιο του ορίου που θα τεθεί για τους τελευταίους. Δηλαδή όπου απαιτούνται δύο δημοσιογράφοι να απαιτείται και η απασχόληση ακόμη τεσσάρων προσώπων διαφόρων ειδικοτήτων κ.ο.κ.

E.1.5. Αριθμός Σελίδων

Ο τρόπος υπολογισμού (σε εμβασμόν) των αναγκαίων σελίδων που ισχύει σήμερα με τις κωμικοτραγικές παλινωδίες του, είναι ακατανόητος και απρόσφορος. Πρέπει και εδώ να ακολουθηθεί η ενιαία λογική της κατηγοριοποίησης ανάλογα με τον πληθυσμό του Νομού με βάση επίσης (και όχι οροφή) τις 16 σελίδες που προβλέπει για τις ημερήσιες εφημερίδες το ισχύον Μητρώο.

Ειδικά όσον αφορά το ζήτημα του κατώτατου επιτρεπτού ορίου σελίδων ανά έκδοση, πρέπει να ληφθεί υπόψη η εξαιρετικά δυσμενής οικονομική συγκυρία που έχει εκτινάξει σε ανεξέλεγκτα ύψη το κόστος έκδοσης των εφημερίδων (κόστος χαρτιού, πρώτων υλών κ.λπ.).

Με βάση αυτό το σκεπτικό όσον αφορά τις ημερήσιες εφημερίδες, για Νομούς από 50.000 έως 120.000 κατοίκους θα πρέπει να απαιτούνται 16 σελίδες, από 120.000 έως 200.000 κατοίκους 24 σελίδες και για Νομούς πάνω από 200.000 κατοίκους 32 σελίδες.

E.1.6. Απαγόρευση χειρόγραφων και φωτοτυπημένων εκδόσεων

Έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο εφημερίδων που δεν τυπώνονται σε κανονικό τυπογραφικό χαρτί, αλλά αναπαράγονται από φωτοτυπικά κ.λπ. σε μικρό εννοείται αριθμό αντιτύπων και με προφανή στόχο να διατηρήσουν απλώς το δικαίωμα κρατικών δημοσιεύσεων. Επειδή δε προβάλλουν ως δικαιολογία τον ισχυρισμό ότι τα σύγχρονα ταχυεκτυπωτικά μηχανήματα συγκεκριμένων τύπων της αγοράς δεν είναι φωτοτυπικά μηχανήματα(!), η διατύπωση της συγκεκριμένης απαγόρευσης πρέπει να είναι η εξής: *γ) να μην είναι χειρόγραφες, να μη φέρουν εκτύπωση σε μία μόνο όψη, να εκτυπώνονται σε τυπογραφικό μηχάνημα τύπου OFFSET (κυλινδρικό ή επίπεδο) και να υπάρχει σχετική υπεύθυνη δήλωση του εκδότη.*

E.1.7. Λοιπά κριτήρια

Από τα λοιπά, εκτός των προαναφερθέντων, κριτήρια ένταξης στη σημερινή μορφή του Μητρώου, νόημα έχει μόνον αυτό της διασφάλισης του ενημερωτικού χαρακτήρα του εντύπου με την παραγωγή πρωτότυπου περιεχομένου και την αποτροπή αναπαραγωγής. Αντίθετα πρέπει να εγκαταλειφθούν όσα έχουν αποδειχτεί ανεφάρμοστα στην πράξη όπως η απαίτηση συγκεκριμένων ποσοστών τοπικής ύλης με το υποδεκάμετρο! Και όχι μόνο ανεφάρμοστα αλλά και περιττά γιατί αν υπάρχει επαρκής αριθμός δημοσιογράφων υπάρχει εκ των πραγμάτων και τοπική ύλη. Και σε τελική ανάλυση αν μια εφημερίδα έχει δημοσιογράφους, έχει πολλές σελίδες και επιβραβεύεται από τους αναγνώστες της έχοντας τις αναγκαίες πωλήσεις, ας κατανέμει την ύλη της όπως επιθυμεί!

E.2. Δικαιολογητικά - διαδικασία

Η αρνητική εμπειρία από την «εφαρμογή» στην πράξη του Ν3548/07 κατέδειξε την ιδιαίτερη σημασία που έχει η διαδικασία πιστοποίησης της συνδρομής ή όχι των προϋποθέσεων και η διασφάλιση της μη καταστρατήγησης των όποιων προβλέψεων στην πράξη. Σε αντίθετη περίπτωση ούτε η αυστηροποίηση των κριτηρίων ένταξης στο Μητρώο έχει νόημα ούτε η ίδια η αναγκαιότητα της ύπαρξης του οποιουδήποτε σχετικού νομοθετήματος, παλιού ή νέου.

Επίσης, πρέπει να διατηρηθεί και να ενταθεί ο ουσιαστικός εποπτικός και ελεγκτικός ρόλος των αρμόδιων υπηρεσιών της ΓΓΕ-Ε (που σε διαφορετική περίπτωση δεν έχουν λόγο να υφίστανται).

Ακόμη τα σχετικά παραστατικά-δικαιολογητικά πρέπει να είναι πλήρη, πρόσφατα, ακριβή και να μην υποκαθίστανται από διάφορες «υπεύθυνες δηλώσεις».

Στα αναγκαία αυτά **παραστατικά** πρέπει να περιλαμβάνονται:

- Πιστοποίηση του αναγκαίου αριθμού των πωλούμενων φύλλων με παραστατικά (τιμολόγια κ.λπ.) από όλους τους φορείς και τα μέσα πώλησης (πρακτορεία διανομής κεντρικά ή τοπικά αναγνωρισμένα με αποκλειστικό αντικείμενο εργασίας το συγκεκριμένο, συνδρομές, άλλα σημεία πώλησης κ.λπ.).
- Πίνακας προσωπικού θεωρημένος από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας.
- Βεβαιώσεις ασφάλισης του προσωπικού από τα οικεία Ταμεία
- Καθημερινή ηλεκτρονική αποστολή ολόκληρου του φύλλου μόλις τυπωθεί και απειλή ποινής σε περίπτωση παράλειψης αυτής της υποχρέωσης.

Επίσης όσον αφορά τη **διαδικασία** πρέπει οπωσδήποτε να διασφαλιστούν και τα ακόλουθα:

- Η δυνατότητα οποιουδήποτε αποδεικνύει ειδικό έννομο συμφέρον να ελέγξει το φάκελο των υποβληθέντων δικαιολογητικών οποιασδήποτε εφημερίδας προκειμένου να μπορεί να υποβάλει τυχόν ενστάσεις.
- Η πρόβλεψη δυνατότητας ένστασης όχι μόνο σε περίπτωση απόρριψης της εγγραφής εκ μέρους του ενδιαφερόμενου αλλά και σε περίπτωση διαπίστωσης αδικαιολόγητης και παράνομης εγγραφής οποιασδήποτε εφημερίδας εκ μέρους οποιουδήποτε, έχει και τεκμηριώνει ειδικό έννομο συμφέρον κατά τα προεκτεθέντα.

E.3. Κυρώσεις

Οι κυρώσεις στις περιπτώσεις παραβίασης των διατάξεων του Νόμου περί Μητρώου πρέπει όχι μόνο να είναι αυστηρές αλλά να επιβάλλονται κιόλας. Κι εδώ η εμπειρία από την εφαρμογή του Ν3548/07 στην πράξη είναι αρνητική καθώς πολλές «σκαστές» και αυταπόδεικτες περιπτώσεις που καταγγέλθηκαν όχι μόνον δεν είχαν ως αποτέλεσμα την επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων αλλά ούτε καν ερευνήθηκαν! Σε κάθε περίπτωση οι κυρώσεις πρέπει να είναι αυστηρότατες σε περιπτώσεις υποβολής ψευδών, ανακριβών ή παραποιημένων στοιχείων με κυριότερη την διαγραφή από το Μητρώο για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Επίσης, πρέπει να προβλεφθεί ρητά η δυνατότητα αυτεπάγγελτων ελέγχων από μέρους των αρμόδιων υπηρεσιών της ΓΓΕ-Ε οι οποίοι θα είναι υποχρεωτικοί και όχι δυνητικοί όπως είναι σήμερα, σε περιπτώσεις καταγγελιών και για τη διαπίστωση της βασιμότητάς τους.

Ακολουθεί Πίνακας με τα προτεινόμενα κατώτατα όρια πωλήσεων, απασχολούμενου προσωπικού και σελίδων προκειμένου να γίνει δυνατή η ένταξη μιας ημερήσιας περιφερειακής εφημερίδας στο ΜΗΤΡΩΟ ΕΝΤΥΠΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Κατώτατα όρια φύλλων δημοσιογράφων, λοιπού προσωπικού, σελίδων ανά Νομό

α/α	ΝΟΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ	ΔΗΜ/ΦΟΙ	ΛΟΙΠΟΙ	ΣΕΛΙΔΕΣ
1	ΡΟΔΟΠΗΣ	108.55	543	3	6	16
2	ΔΡΑΜΑΣ	108.578	543	3	6	16
3	ΕΒΡΟΥ	146.376	732	4	8	24
4	ΚΑΒΑΛΑΣ	139.213	696	4	8	24
5	ΞΑΝΘΗΣ	118.085	554	3	6	16
6	ΗΜΑΘΙΑΣ	144.494	722	4	8	24
7	ΚΙΛΚΙΣ	98.906	495	3	6	16
8	ΠΕΛΛΑΣ	151.747	759	4	8	24
9	ΠΙΕΡΙΑΣ	129.999	650	4	8	24
10	ΣΕΡΡΩΝ	214.376	1.072	5	10	32
11	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	108.714	544	3	6	16
12	ΚΟΖΑΝΗΣ	163.021	802	4	8	24
13	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	41.294	207	2	4	16
14	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	51.481	257	3	6	16
15	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	56.374	282	3	6	16
16	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	171.315	857	4	8	24
17	ΑΡΤΑΣ	86.417	432	3	6	16
18	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	51.156	256	3	6	16
19	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	65.867	329	3	6	16
20	ΛΑΡΙΣΑΣ	275.421	1.377	5	10	32
21	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	142.201	711	4	8	24
22	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	189.658	948	4	8	24
23	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	150.938	755	4	8	24
24	ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	165.062	825	4	8	24
25	ΦΩΚΙΔΑΣ	44.958	225	2	4	16
26	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	115.765	579	3	6	16
27	ΕΥΒΟΙΑΣ	210.957	1.055	5	10	32
28	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	30.790	154	2	4	16
29	ΚΕΡΚΥΡΑΣ	101.113	506	3	6	16
30	ΖΑΚΥΝΘΟΥ	38.641	193	2	4	16
31	ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	41.365	207	2	4	16
32	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	26.796	134	2	4	16
33	ΑΧΑΪΑΣ	291.461	1.475	5	10	32
34	ΑΙΤΩΛ/ΝΙΑΣ	252.004	1.260	5	10	32
35	ΗΛΕΙΑΣ	182.456	912	4	8	24
36	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	105.448	527	3	6	16
37	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	95.561	478	3	6	16

38	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	140.710	703	4	8	24
39	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	93.462	467	3	6	16
40	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	175.587	878	4	8	24
41	ΛΕΣΒΟΥ	101.786	509	3	6	14
42	ΣΑΜΟΥ	42.380	212	2	4	16
43	ΧΙΟΥ	53.004	265	3	6	16
44	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ	167.152	836	4	8	24
45	ΚΥΚΛΑΔΩΝ	124.109	620	4	8	24
46	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	279.933	1.400	5	10	32
47	ΛΑΣΙΘΙΟΥ	72.198	361	3	6	16
48	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	79.778	399	3	6	16
49	ΧΑΝΙΩΝ	142.470	712	4	8	24

